

Το φαινόμενο της εκρηκτικής στροφής των Αμερικανών προς την Ορθοδοξία και οι προκλήσεις που αναδύονται: Ελλοχεύει κινδύνους;

/ Γνώμες

• Γράφει η Πέλη Γαλίτη-Κυρβασίλη*

Επιστρέφοντας στις ΗΠΑ στα τέλη Οκτωβρίου, μετά από μια πολύμηνη απουσία μου στην Ελλάδα, διαπίστωσα με έκπληξη ότι στην ενορία μας, στο Madison Wisconsin όπου κατοικώ, επικρατούσε το αδιαχώρητο κατά τις ακολουθίες. Ήδη τα τελευταία δύο χρόνια ήταν εμφανής μια αυξητική τάση, αλλά τώρα αυτό ξεπερνούσε κάθε φαντασία. Νέες οικογένειες με μικρά παιδιά που για πρώτη φορά τις έβλεπα, όλοι Αμερικανοί, συμμετείχαν ήδη από τον Όρθρο και μετά στη Θεία Λειτουργία με περισσή ευλάβεια.

Στο τέλος της Λειτουργίας ξεπλάγην ακόμα περισσότερο όταν ο ιερέας μας ανακοίνωσε ότι φέτος θα περιορίσει αρκετές από τις δραστηριότητες της

εκκλησίας (ομάδες μελέτης Αγίας Γραφής, εκδρομές και άλλες εξωτερικές δραστηριότητες), γιατί θέλει να αφιερώσει περισσότερο χρόνο στους κατηχουμένους της ενορίας, οι οποίοι έχουν αυξηθεί σημαντικά. Γειτονικές ενορίες στο Σικάγο και στο Μιλγουόκι επιβεβαίωσαν το γεγονός της ανάγκης για κατήχηση των πολλών μεταστραφέν των στην ενορία τους.

Η Αμερική στρέφεται προς την Ορθοδοξία με ταχείς ρυθμούς. Κι αυτό το γεγονός δεν περιορίζεται μόνο στις Ελληνορθόδοξες ενορίες. Αντίστοιχες αναφορές έχουμε και από την Αντιοχιανή Εκκλησία. Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σάββα (SabaEsber) της Αντιοχειανής Ορθόδοξης Αρχιεπισκοπής Βορείου Αμερικής δήλωσε στην 14η Ετήσια Σύνοδο της Αντιοχειανής Εκκλησίας, Assembly of Canonical Orthodox Bishops of the United States of America (AOB), με θέμα «Περί Προσήλυτων στην Ορθοδοξία», που διεξήχθη στο Denver, Colorado, από 6 έως 8 Νοεμβρίου 2025, ότι η Ορθόδοξη Χριστιανική πίστη στη Βόρεια Αμερική βρίσκεται σε ένα ιστορικό σταυροδρόμι και αναφέρθηκε στον «αιώνα του ευαγγελισμού» που διαμορφώνεται σήμερα στην Ορθόδοξη Εκκλησία.

Μιλώντας στη Συνέλευση των Επισκόπων, ο Σεβασμιώτατος ανέφερε ότι η πίστη που κάποτε ήταν γνωστή ως «Εκκλησία των μεταναστών» έχει πλέον εξελιχθεί σε μια αυξανόμενη δύναμη ευαγγελισμού, προσελκύνοντας κάθε χρόνο κύματα νέων πιστών. «...Ο αιώνας της 'εκκλησίας των μεταναστών' τελείωσε· ο αιώνας του ευαγγελισμού έχει αρχίσει. Η αποστολή της Ορθοδοξίας δεν είναι πλέον πρωτίστως γεωγραφική (από την Αντιόχεια στην Αμερική), αλλά υπαρξιακή.»

Οι λόγοι στους οποίους μπορούμε να ανατρέξουμε για να εξηγήσουμε αυτή τη σύγχρονη εγχώρια μεταστροφή που αναδύεται είναι πολλοί. Ακροθιγώς αναφέρουμε τη χρήση του διαδικτύου, όπου η γνώση και η πληροφορία είναι πλέον εύκολα προσβάσιμες· την εκκοσμίκευση των μεγάλων χριστιανικών ομολογιών γενικότερα· την παρουσία σημαντικών ορθόδοξων θεολόγων και διανοουμένων στη Δύση· την ίδρυση των μοναστηριών του γέροντα Εφραίμ της Αριζόνας· την πανδημία με τον ιό COVID-19 και τους μαζικούς θανάτους που ήταν αιτία να ξυπνήσουν πολλοί από τον λήθαργο μπροστά στον φόβο της απώλειας και του θανάτου, κ.ά.

Κυρίως όμως θα πρέπει να αποδοθεί αυτό το πρωτόγνωρο φαινόμενο στις προσευχές Αγίων ανθρώπων και στη Χάρη του Θεού η οποία τα ασθενή θεραπεύει και τα ελλείποντα αναπληροί. Ο Θεός εργάζεται με παράξενους τρόπους μέσω του Αγίου πνεύματος παρά τις αδυναμίες της εκκλησίας και των επισκόπων και θέλει να σωθούν όλοι και να γνωρίσουν την αλήθεια

Το σύγχρονο φαινόμενο της στροφής Αμερικανών στην Ορθοδοξία τον τελευταίο καιρό έχει πάρει πανεθνικό χαρακτήρα και έχει κινήσει και το ενδιαφέρον του

Τύπου. Εντύπωση έκανε και η πρόσφατη έκθεση των NewYorkTimes (19 Νοεμβρίου), η οποία παρουσιάζει αυτή την πρωτοφανή αλλαγή στην Ορθόδοξη Χριστιανική πίστη μεταξύ των Αμερικανών και προσπαθεί να ερμηνεύσει το φαινόμενο αυτής της στροφής. Κληρικοί από τις περισσότερες πολιτείες αναφέρουν ότι δυσκολεύονται πλέον να διαχειριστούν τον μεγάλο αριθμό υποψηφίων και να αντιμετωπίσουν αυτή τη νέα πραγματικότητα.

Αν και το άρθρο των NewYorkTimes εκ πρώτης όψεως φαινόταν ότι διερευνά με θετική ματιά την αύξηση της Ορθοδοξίας στην Αμερική, με μια πιο προσεκτική ανάγνωση φαίνεται πως δεν ήταν ιδιαίτερα ευνοϊκό. Αξιοσημείωτη ήταν η αναφορά ότι η Ορθόδοξη Εκκλησία στις ΗΠΑ γνωρίζει μια σημαντική αύξηση νεαρών ανδρών που ασπάζονται την πίστη, κάτι πρωτοφανές στην ιστορία της. Κινητήρια δύναμη αυτής της αλλαγής είναι νεαροί άνδρες συντηρητικών πεποιθήσεων. Πρόκειται για ενθουσιώδεις νεοφώτιστους, καλούμενους "Orthobros", οι οποίοι είναι επηρεασμένοι από διαδικτυακούς influencers, συνήθως «σκληρών» διαδικτυακών προσωπικοτήτων στο YouTube, όπως ο CharlieKirk, που δολοφονήθηκε τον Αύγουστο του 2025 κατά τη διάρκεια της ομιλίας του στο Πανεπιστήμιο της Utah.

Σύμφωνα με τους NewYorkTimes, οι νέοι αυτοί συντηρητικοί άνδρες έλκονται από την αυστηρότητα και την «ανδρική πειθαρχία» που προσφέρει η ορθόδοξη πίστη, τον «ανδρικό χαρακτήρα» της σε σχέση με άλλες χριστιανικές παραδόσεις που χρησιμοποιούν σύγχρονη μουσική και «ευαίσθητα» κηρύγματα. Σε μια κοινωνία όπου «οι άνδρες δεν χρειάζονται πια», η πίστη σε μια θρησκεία που αναδεικνύει τον άνδρα τους δίνει σκοπό και νόημα. Και η Ορθόδοξη Εκκλησία, με τη «δύσκολη και απαιτητική» πρακτική της, ενισχύει την αίσθηση της ανδρικής τους ταυτότητας. Το να υποστηρίζεται όμως από τους NewYorkTimes, καθώς και από άλλες πηγές ότι η κινητήρια δύναμη του φαινομένου της επιστροφής στην Ορθοδοξία είναι συνδεδεμένο με manosphere περιβάλλοντα (σύνολο διαδικτυακών κοινοτήτων γύρω από την ανδρική ταυτότητα με ακραία και μισογυνικά ρεύματα) είναι παραπλανητικό, μη αληθές και αδικεί κατάφωρα την Ορθόδοξη Εκκλησία.

Το φαινόμενο αυτό υπάρχει σε κάποιο μικρό ποσοστό και μπορεί να ακούγεται ανησυχητικό, όμως είναι μια παθολογία, η οποία φυσικά δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση την κυρίαρχη αιτία μεταστροφής των Αμερικανών στην Ορθοδοξία. Χωρίς να μεγαλοποιήσουμε το γεγονός και να το αφήσουμε να επισκιάσει το αξιοθαύμαστο φαινόμενο της επιστροφής, θα μπορούσαμε να το προσεγγίσουμε από διαφορετικές οπτικές, προκειμένου να το κατανοήσουμε καλύτερα.

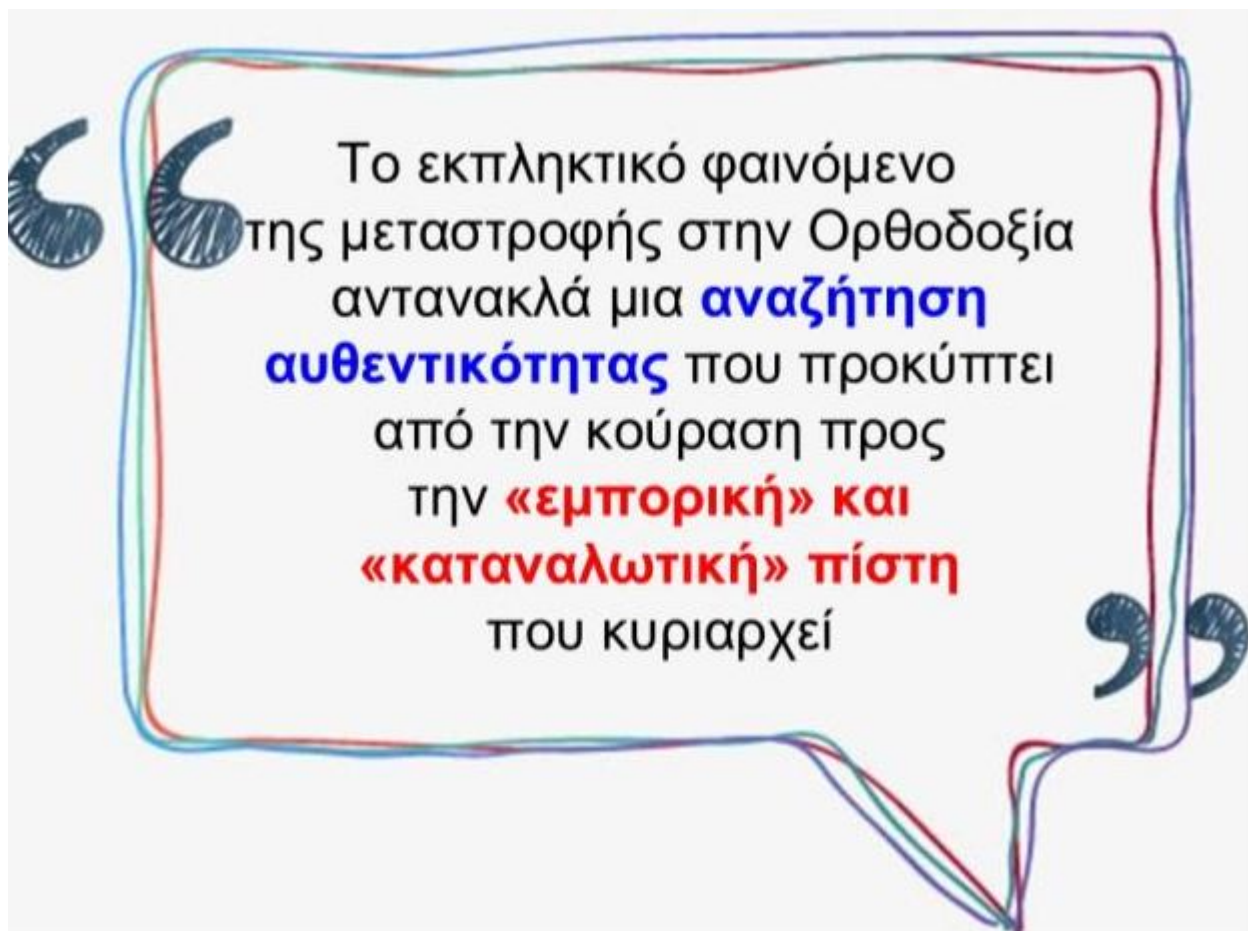
Ενδιαφέρουσα είναι η προσέγγιση του πατρός StephenMathewes, ο οποίος

υπηρετεί ως εφημέριος στην Ελληνορθόδοξη εκκλησία του Σωτήρος στο BluffCity του Τενεσί. Ο πατήρ Stephen έγραψε μια σύντομη αλλά περιεκτική και άκρως θεολογική σκέψη-απάντηση σε αυτή την επικρατούσα αντίληψη περί του «ανδρικού» χαρακτήρα της μεταστροφής. Αντικαθιστά τους όρους «ανδρικός» και «θηλυκός» και την απόχρωση που αυτοί δίνουν στην Εκκλησία, με «την ορολογία της «πατρότητας» και «μητρότητας».

«Η Ορθόδοξη Εκκλησία δεν θα έλεγα ότι είναι τόσο “ανδρική”, όσο είναι πατρική. Όπως ένας καλός πατέρας, η Ορθόδοξη Εκκλησία μου δίνει το παράδειγμα, με διδάσκει, με προκαλεί, με διορθώνει, ακόμη και με ελέγχει. Μου δίνει πνευματικούς αγώνες για να εργαστώ και να μάθω μέσα από αυτούς. Δεν μου επιτρέπει να βρίσκω δικαιολογίες για τον εαυτό μου, αλλά με σηκώνει ξανά και με καλεί να συνεχίσω. Μου αποκαλύπτει μια εσωτερική δύναμη που δεν γνώριζα ότι έχω (την ενέργεια του Χριστού μέσα μου). Με προετοιμάζει για τον δύσκολο και επικίνδυνο κόσμο στον οποίο ζω. Με μορφώνει και με μεγαλώνει στο πρόσωπο που χρειάζεται να γίνω.

«Και ταυτόχρονα, αγαπώ το ότι η Ορθόδοξη Εκκλησία είναι θηλυκή — ή, πιο σωστά, μητρική. Όπως μια καλή μητέρα, η Ορθόδοξη Εκκλησία με τρέφει (με τη Θεία Ευχαριστία), με πλένει (με το Βάπτισμα και τη συγχώρηση), με ντύνει (με τα βαπτιστικά ενδύματα και τα ιερατικά άμφια), μου προσφέρει σπίτι (τον ναό) και οικογένεια (τους αδελφούς και αδελφές μου). Με κρατά μέσα στον πόνο μου, φροντίζει τις πληγές μου, με καθησυχάζει όταν φοβάμαι, με παρηγορεί. Δεν μου λέει να καταπνίξω τα συναισθήματά μου, αλλά τους δίνει φωνή στις προσευχές και στους ύμνους. Μου επιτρέπει να κλαίω με λύπη και με χαρά.

«Και με τη φωνή και του πατέρα και της μητέρας, η Εκκλησία μου λέει πόσο πολύ με αγαπά. Χρειαζόμαστε την Εκκλησία να είναι και τα δύο. Και, δόξα τω Θεώ, είναι και τα δύο.»

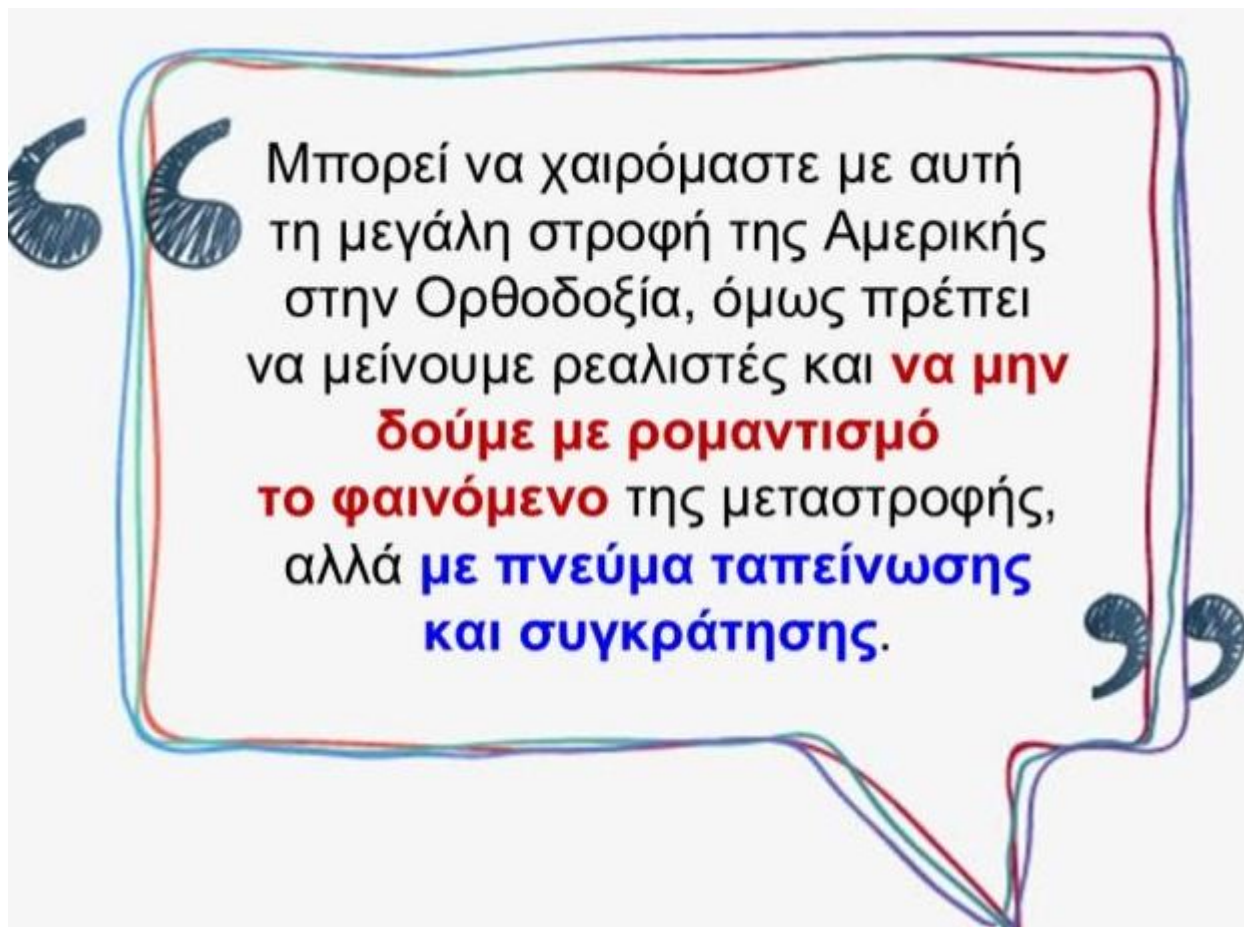

Αυτό είναι το γνήσιο ορθόδοξο πνεύμα. Χρειάζεται να προσέξουμε για να μην πέσουμε σε διχοτομημένη σκέψη και πολωμένο πνεύμα. Ναι, το εκπληκτικό φαινόμενο της μεταστροφής στην Ορθοδοξία αντανακλά μια αναζήτηση αυθεντικότητας που προκύπτει από την κούραση προς την «εμπορική» και «καταναλωτική» πίστη που κυριαρχεί. Οι νέοι που νιώθουν πνευματικό κενό αναζητούν όχι μια εύκολη θρησκευτικότητα, αλλά κάτι με περισσότερη πειθαρχία και νόημα. Οι νηστείες, οι κανόνες, οι μεγαλύτερες σε διάρκεια λειτουργίες, η ασκητική σοβαρότητα και η λειτουργική σταθερότητα δεν φαίνεται να τους φοβίζουν ή να τους πτοούν.

Νιώθουν συχνά μόνοι και αποσυνδεδεμένοι, και το κοινοτικό πνεύμα μιας ενορίας, η κοινή προσευχή, η αίσθηση του ανήκειν, τους δίνει τη δυνατότητα να ξεφύγουν από τη μοναξιά της δυτικής κουλτούρας, που δίδει έμφαση στην ατομικότητα.

Υπάρχουν κίνδυνοι από αυτή την έκρηξη μεταστροφών; Φυσικά και υπάρχουν. Η κοινοτική/εθνοτική εκκλησία στις ΗΠΑ μετατρέπεται σε δυναμική αποστολική Εκκλησία. Αυτό θέτει σημαντικές δομικές και ποιμαντικές προκλήσεις, που ίσως δεν είναι ακόμα έτοιμες οι εκκλησίες να τις αντιμετωπίσουν. Χρειάζονται κοινές προσπάθειες κατήχησης των νεοφώτιστων και οργανωμένη δράση εντός της Ορθόδοξης Εκκλησίας στην Αμερική. Χρειάζεται να παραμείνει μια Εκκλησία που

δεν είναι προέκταση κομματικών πολώσεων, όπως πολύ ξεκάθαρα συμβαίνει στις ΗΠΑ, αλλά να σταθεί υπεράνω κάθε πολιτικών στρατοπέδων.

Μπορεί να χαιρόμαστε με αυτή τη μεγάλη στροφή της Αμερικής στην Ορθοδοξία, όμως πρέπει να μείνουμε ρεαλιστές και να μην δούμε με ρομαντισμό το φαινόμενο της μεταστροφής, αλλά με πνεύμα ταπείνωσης και συγκράτησης. Χωρίς αυτάρκεια και κομπορρημοσύνη, αλλά με την αίσθηση ότι όλο αυτό είναι έργο της χάριτος του Θεού. Υπάρχει ο κίνδυνος του φανατισμού και της υπερβολής· κάποιες φορές συναντάται μια υπερβολική αυστηρότητα, αδιαλλαξία και ζηλωτισμός. Υπάρχει ο κίνδυνος από οδός σωτηρίας να γίνει ιδεολογικό καταφύγιο, κλειστό οικοσύστημα, ψυχολογική διέξοδος.

Καθοριστική είναι η ποιμαντική των νέων ιερέων που χειροτονούνται από τους επισκόπους και οι οποίοι φέρουν την αμερικανική κουλτούρα και παρελθόν. Πολλοί κουβαλούν την «τάξη» που είχαν στην προηγούμενη ομολογία τους και μεταφέρουν ένα πνεύμα που έχει ενοχικά στοιχεία, νομικιστικά χαρακτηριστικά και ψυχολογικές εμμονές. Χρειάζεται μεγάλη, μακρόχρονη κατήχηση και εντρύφηση στο ορθόδοξο πνεύμα, μεγάλη διάκριση από τους επισκόπους που θα χειροτονήσουν κληρικούς κάποιους από τους μεταστραφέντες, ώστε να μπορέσει η μακραίωνη και ζώσα ορθόδοξη παράδοση να μεταφερθεί αυθεντικά και γνήσια και στις επόμενες γενιές. Να γίνει ικανή η καρδιά να ξεχάσει κάθε προηγούμενη γνώση

και αφηρημένη θεολογία και να διακρίνει την αληθινή έμπνευση που προέρχεται από τον Θεό. Μακριά από διαστρεβλώσεις που αλλοιώνουν το Πνεύμα του Θεού.

Έτσι θα δημιουργηθούν υγιείς κοινότητες, πνευματικοί χώροι αγάπης που δεν θα χάσουν τον μεγαλειώδη σκοπό τους, αλλά θα φυλάξουν τον θησαυρό μέσα στις καρδιές των πιστών και θα δείξουν και στις επόμενες γενιές που ακολουθούν την οδό προς την αιώνια ζωή «κατ' εικόνα Θεού».

***Ψυχοπαιδαγωγός MEd, PhD**

University of Wisconsin-Madison

Συγγραφέας του βιβλίου

«Εκείνο που Έψαχνα: Ιστορίες Ορθόδοξης Μεταστροφής στην Αμερική»

Πρόλογος: Μητροπολίτης Μεσογαίας και Λαυρεωτικής Νικόλαος

εκδ. εν πλω